

Ett handslag mitt i kaoset

Berättelse

Den 28 september 1994 var passagerarfärjan Estonia på väg från Tallinn till Stockholm över Östersjön. Mitt i natten, någon gång efter klockan ett, började något gå fruktansvärt fel. Färjan tog in vatten och lutade allt kraftigare åt sidan. Inom kort var det uppenbart att hon höll på att sjunka. På de lutande däcken rådde kaos, det blåste hårt och vågorna slog höga och kalla.

Sara Hedrenius var 20 år gammal. Hon hade tagit sig ut på däck, men där stod hon ensam och visste inte vad hon skulle göra. Mitt i förvirringen kom en man fram till henne. Han var prydligt klädd och verkade lugn, trots att allt omkring dem rasade samman. I stället för att rusa förbi stannade han, räckte artigt fram handen och presenterade sig. Han hette Kent Härstedt.

Det lilla, hövliga handslaget kan verka egendomligt i en sådan stund. Men för Sara blev det början på något avgörande. "Vi måste hjälpas åt", sa Kent. "Tillsammans har vi en chans." Sara höll med, och från det ögonblicket var de inte längre två ensamma främlingar, utan ett team.

Kent hjälpte henne över räcket på den allt mer lutande båten. Och just då, mitt i livsfaran, ställde han en fråga som lät nästan absurd: om han fick bjuda henne på middag i Stockholm veckan därpå. Sara mötte hans blick och svarade: "Ja, gärna – om vi lever då." I efterhand kan man förstå svaret som något mer än en artighet. Det var ett sätt att hålla fast vid framtiden, att ge dem båda en bild av ett liv som fanns kvar att leva.

Strax efteråt sköljde en väldig våg ner dem i det iskalla havet. Vattnet var bara omkring tio grader, och natten var lång och mörk. Ändå släppte de aldrig taget om varandra eller om sitt löfte. De kämpade sig till en flotte och höll varandra vakna timme efter timme, tills de första räddningshelikoptrarna kom i gryningen.

Ungefär en månad senare träffades Sara och Kent i Stockholm och åt middag tillsammans, precis som de hade lovat varandra den natten. Det blev ingen kärlekshistoria, vilket somliga hade gissat, utan något kanske ännu starkare: ett bevis på att ett löfte mellan två främlingar kunde bära ända fram. Modet hade börjat med det enklaste tänkbara – en framsträckt hand och beslutet att inte möta faran ensam.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
en passagerarfärja	en stor båt som fraktar människor
ta in vatten	när vatten kommer in i en båt
uppenbar	tydlig, lätt att se
råda	Det brukar råda lugn i huset på kvällen.
förvirring	när man inte förstår vad som händer

ORD	FÖRKLARING
rasa samman	falla ihop, gå sönder helt
hövlig	artig och korrekt
egendomlig	konstig, ovanlig
avgörande	mycket viktig för hur något slutar
ett räcke	ett staket man håller sig i, t.ex. på en båt
absurd	orimlig, som inte passar
hålla fast vid	inte ge upp något
en gryning	tiden när det börjar bli ljust på morgonen

Läsförståelsefrågor

1. Vad hände med färjan mitt i natten?
 1. Den vände tillbaka till Tallinn
 2. Den tog in vatten och började sjunka
 3. Den stannade vid en hamn
2. Hur uppträdde Kent när han kom fram till Sara?
 1. Han var lugn och räckte artigt fram handen
 2. Han skrek och sprang vidare
 3. Han bad henne om hjälp
3. Vad föreslog Kent direkt efter att han presenterat sig?
 1. Att de skulle hoppa i vattnet med en gång
 2. Att de skulle hjälpas åt för att klara sig
 3. Att de skulle leta efter en livbåt åt sig själva var för sig
4. Hur svarade Sara på frågan om middag?
 1. "Ja, gärna – om vi lever då"
 2. "Nej, det är inte rätt tillfälle"
 3. Hon svarade inte alls
5. Stämmer påståendena? Svara *ja*, *nej* eller *det står inte i texten*.
 1. Sara och Kent kände varandra innan olyckan.
 2. Vattnet var omkring tio grader.
 3. Sara och Kent blev senare ett par.
6. Texten säger att handslaget kan "verka egendomligt i en sådan stund". Varför kan det ändå ha varit viktigt? (inferens)
7. Vad menar texten med att Saras svar var "ett sätt att hålla fast vid framtiden"? Förklara med egna ord. (inferens)
8. Titeln är "Ett handslag mitt i kaoset". Förklara varför just handslaget passar som titel för den här berättelsen. (öppen fråga)

Facit

1. Den tog in vatten och började sjunka
1. Han var lugn och räckte artigt fram handen
1. Att de skulle hjälpas åt för att klara sig
1. "Ja, gärna – om vi lever då"
1. nej (de presenterade sig först då; de var främlingar) b) ja c) nej (texten säger att det inte blev någon kärlekshistoria)
- Exempel på svar: Handslaget visade lugn och samhörighet mitt i paniken och blev början på ett samarbete som gjorde att de orkade kämpa vidare.
- Exempel på svar: Att tänka på en middag nästa vecka var att tro att det fanns en framtid – det gav dem ett skäl att inte ge upp.
- Exempel på svar: Handslaget var det första steget; det förvandlade två ensamma främlingar till ett team, och allt som räddade dem började där. (Godkänn motiverade svar.)

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Känsligt ämne – behandla med varsamhet. Texten är skriven i preteritum (B1) och fokuserar på mötet, modet och löftet, inte på det grafiska eller tragiska. Grammatik: öva preteritum och bisatser (eftersom, trots att, tills). Tema: medmänsklighet, hopp och samarbete. Frågorna 6–8 tränar inferens och passar för pardiskussion. Håll samtalet tryggt och frivilligt.

Diskussionsfrågor

- Ett litet, hövligt handslag fick stor betydelse. Kan små handlingar betyda mycket i svåra stunder? Ge exempel.
- Sara och Kent gav varandra ett löfte om framtiden mitt i faran. Varför kan hopp och framtidstro hjälpa människor att orka?
- Att möta en svårighet tillsammans med någon kan göra skillnad. Har du upplevt det?
- **Skriv (4 meningar):** Skriv om en gång då du och en annan person bestämde er för att hjälpas åt. Vad hände, och hur kändes det?

Källor och faktagranskning

- Wikipedia: M/S Estonia; Sara Hedrenius; Kent Härstedt
- Kent Härstedt: Det som inte kunde ske (1995) – egen berättelse
- BYU Magazine: 'Sinking in the Night' (intervju om natten på flotten)
- Röda Korset samt Natur & Kultur (Sara Hedrenius arbete med krisstöd)

Faktagranskad i juni 2026 och behandlad med varsamhet. Estonia sjönk natten 27–28 september 1994 på väg från Tallinn till Stockholm; 852 människor omkom och 137 överlevde. Sara Hedrenius (född 1974) och Kent Härstedt (född 1965) överlevde på samma flotte och höll varandra vakna i omkring 5–6 timmar tills de räddades på morgonen. Sara Hedrenius

blev senare expert på krisstöd vid Röda Korset och har skrivit om katastrofen. Kent Härstedt skrev boken 'Det som inte kunde ske' (1995) och blev senare riksdagsledamot och diplomat.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.